

Keski-Suomen hyvinvointialueen hankintaohjelma 2024-2030

Sisältö:

1. Keski-Suomen hyvinvointialueen toimintaympäristö ja julkisten hankintojen viitekehys
2. Keski-Suomen hyvinvointialueen hankintaohjelman tarkoitus ja tavoitteet
3. Keski-Suomen hyvinvointialueen hankintaohjelma toimenpidekokonaisuutena

1. Keski-Suomen hyvinvointialueen toimintaympäristö ja julkisten hankintojen viitekehys

Julkinen hankinta (Valtioneuvosto: Julkisten hankintojen käsikirja 2023)

- Julkiset hankinnat erotetaan muista hankinnoista siten, että niiden tekijöinä ovat laissa tarkoitetut hankintayksiköt.
- Hankintalain tavoitteena on **tehostaa julkisten varojen käyttöä, edistää laadukkaiden, innovatiivisten ja kestävien hankintojen** tekemistä sekä **turvata yritysten ja muiden yhteisöjen tasapuoliset mahdollisuudet tarjota** tavaroita, palveluja ja rakennusurakoita julkisten hankintojen tarjouskilpailuissa.
- Hankintayksiköiden on kohdeltava hankintamenettelyyn osallistujia ja muita toimittajia **tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen.**
- Hankintayksiköiden on pyrittävä järjestämään hankintatoimensa siten, että hankintoja voidaan **toteuttaa mahdollisimman taloudellisesti, laadukkaasti ja suunnitelmallisesti** olemassa olevat kilpailuolosuhteet hyväksi käyttäen ja ympäristö- ja sosiaaliset näkökohdat huomioon ottaen.
- Hankinnat on pyrittävä järjestämään siten, että **pienet ja keskisuuret yritykset ja muut yhteisöt pääsevät tasapuolisesti** muiden tarjoajien kanssa osallistumaan tarjouskilpailuihin.
- Hankinnat on toteutettava mahdollisimman **tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina.**
- Hankintatoimintaan liittyvien hallinnollisten tehtävien vähentämiseksi hankintayksiköt voivat käyttää **puitejärjestelyjä** sekä tehdä **yhteishankintoja** tai hyödyntää **muuta yhteistyömahdollisuuksia** julkisten hankintojen tarjouskilpailuissa.
- Jos tarjouskilpailussa ehdokkaana tai tarjoajana on hankintayksikön organisaatioon kuuluva yksikkö, hankintayksikön omistama yhteisö tai laitos taikka toinen hankintayksikkö, sitä on kohdeltava samalla tavoin kuin muita ehdokkaita ja tarjoajia.

Keski-Suomen hyvinvointialueen hankintojen tunnuslukuja

Vuosi 2023

- Hankintasuunnitelmassa 2023 yhteensä 97 toteutettavaa hankintaa
 - Hankintojen ennakoitu vuosittainen sopimusero 178,4 Me
- Yhteensä 12 hankintaa siirrettiin vuodelta 2023 toteutettavaksi vuodelle 2024
 - Hankintojen ennakoitu vuosittainen sopimusero 6,15 Me
- Hankintasuunnitelmasta peruttiin 11 hankintaa
 - Hankinta menettänyt tarkoituksensa
 - Liikkeenluovutus
 - Hyödynnetään muita mahdollisia sopimuksia
 - Hankintakohde tuotetaan omana toimintana

Vuosi 2024 (10/2024 saakka)

- Hankintasuunnitelmassa 2024 yhteensä 39 toteutettavaa hankintaa
 - Hankintojen ennakoitu vuosittainen sopimusero n. 42 Me
- Hankintasuunnitelman täydennys 7.5.24 aluehallituksessa
 - 20 toteutettavaa hankintaa, joiden ennakoitu vuosittainen sopimusero n. 26,76 Me
- Hankintasuunnitelman täydennys 27.8.24
 - 1 toteutettava hankinta, 0,4 m€
- Hankintasuunnitelman täydennys 8.10.24
 - 2 toteutettavaa hankintaa, 0,26 m€

Hyvinvointialueen ostot 2023 hankintakategorioittain

Ostolaskut €

722,34 milj.

Laskujen lukumäärä

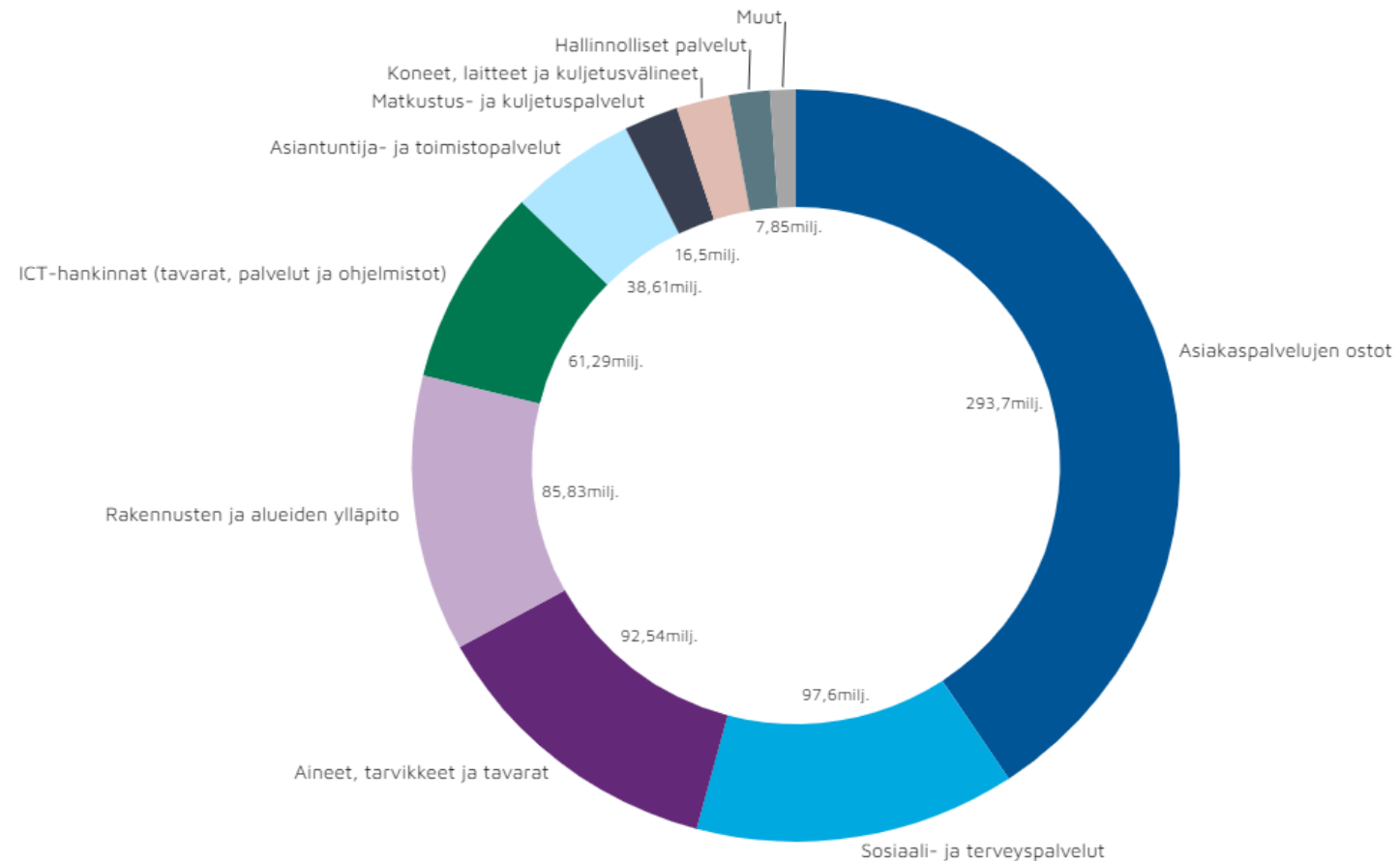
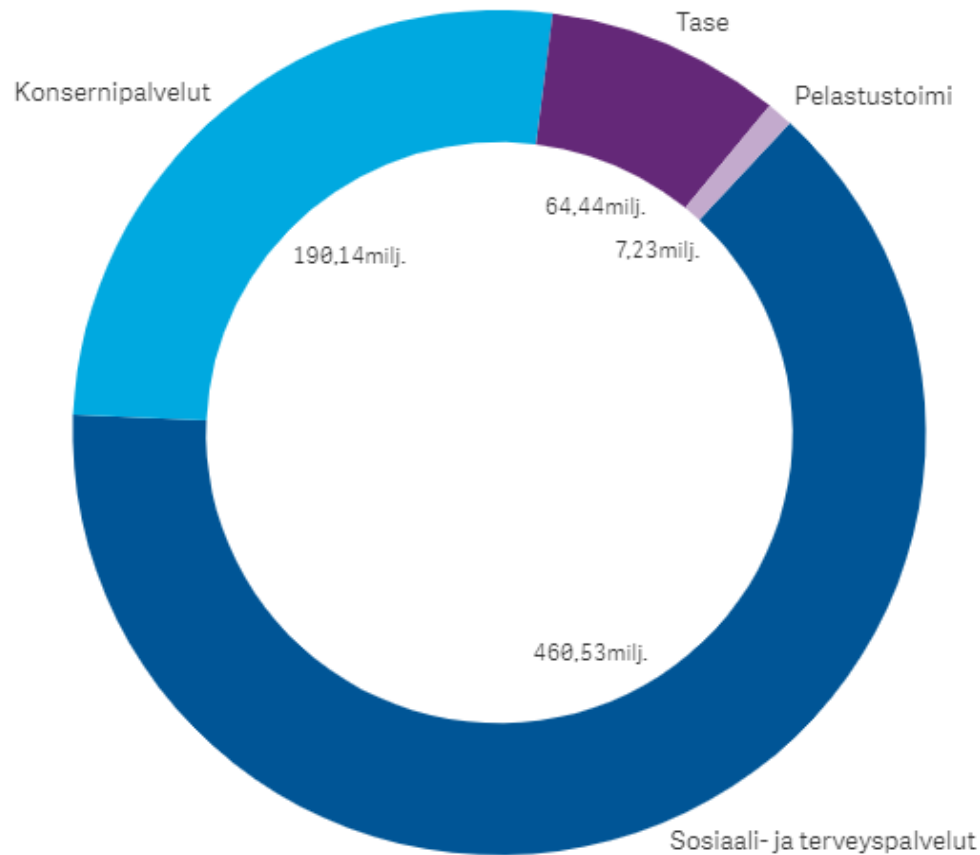
75 559

Laskujen mediaanisumma €

733,05

Yhteishankintojen osuus

2,3 %

Hyvinvointialueen hankintailmoitukset 2023 (Hilma)

Hankintojen ennakoitu arvo €

417,70 milj.

Vuonna 2022: 12,30 milj.€

Hankintojen lkm.

100 kpl

Ilmoitusten lkm: 130 kpl

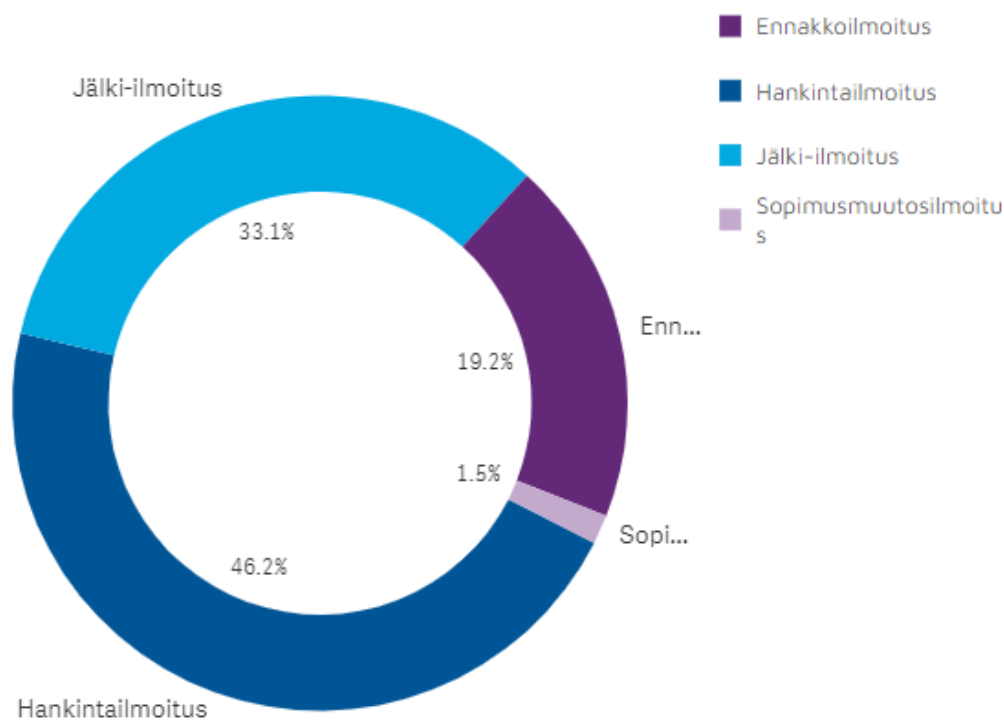
Hiilijalanjälki (CO2-ekv.kg)

164,14 milj.

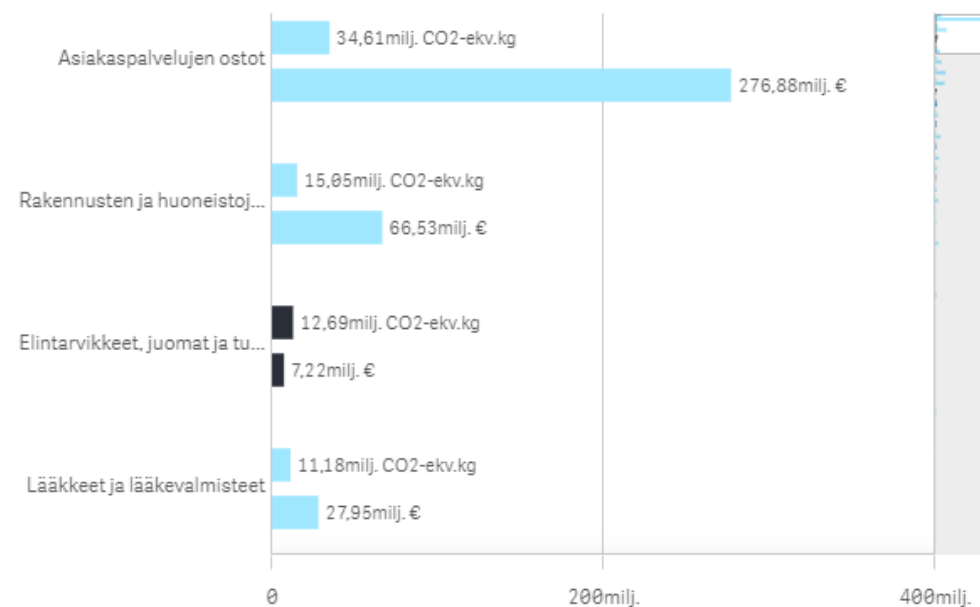
2022 (tammi - jouluku)

↑ 0 ↑ 0,0 %

Ilmoitukset luokittain

Hiilijalanjälki ja ostolaskut € tuote-/palveluryhmittäin

- Hiilijalanjälki lasketaan ostolaskuaineiston perusteella. Hiilijalanjälki perustuu Suomen ympäristökeskuksen kehittämään laskentamalliin (SYKera 15/2019). Arviot perustuvat Suomen markkinoilla olevien tuotteiden keskimääräisiin hiilijalanjälkiin, eivätkä välttämättä vastaa yksittäisen hankinnan todellista hiilijalanjälkeä.

Keski-Suomen hyvinvointialueen hankintojen toteuttaminen

- Suurin osa hankinnoista toteutetaan hankintayksikön tai muun hyvinvointialueen yksikön omasta toimesta.
 - Hankintasuunnitelman mukaisten hankintojen kilpailuttamisesta vastaa hankintapalvelut yhteistyössä hankinnan toimeen panevan/tekevän/toteuttavan toimialueen kanssa.
 - Tietohallintopalvelut vastaavat tietojärjestelmä- ja laitehankintojen toteuttamisesta.
- Hyvinvointialue on mukana myös yhteishankinnoissa esim. Hanselin ja Sansian kautta.
- Hankintoja tehdään myös sidosyksikköhankintoina esim. Monetra.
- Yhteishankintoja tehdään hankintayhteistyönä muiden hankintayksiköiden kanssa esim. Itä-Suomen yhteistoiminta-alue, muut hyvinvointialueiden hankintayksiköt.

Hankinnoista ilmoittaminen ja päätöksenteko

- Kansallisen ja EU-kynnysarvon ylittävät hankinnat ilmoitetaan [HILMA-palvelussa](#). HILMA-palvelussa ilmoitetaan myös tietopyyntöjä valmisteilla olevista hankinnoista.
- Keski-Suomen hyvinvointialueen hankinnat löytyvät [tarjouspalvelu.fi-sivustolta](#) organisaation Keski-Suomen hyvinvointialueen julkaisemana.
- Suunnitellut hankinnat on hyväksytty vuosittaisessa hankintasuunnitelmassa [Hyvinvointialueen Hankintasuunnitelma vuosi 2024 HYVAKS verkko.pdf](#) , Vuosittain päivittyvä ko. vuoden hankintasuunnitelma.
- Hankintapäätökset julkaistaan Keski-Suomen hyvinvointialueen verkkosivuilla viranhaltijapäätöksissä: [Viranhaltijapäätökset | Keski-Suomen hyvinvointialue \(hyvaks.fi\)](#)

Hyvinvointialueiden rahoitus ja hankinnat

- Hyvinvointialueiden valtion rahoitus määräytyy rahoituslain mukaisin perustein ja rahoitus kehittyy rahoitusmalliin vaikuttavien tekijöiden mukaisesti.
- Hyvinvointialueiden rahoituksen tasoa tarkistetaan vuosittain huomioiden
 - Indeksimuutokset hyvinvointialueindeksin mukaisesti
 - Palvelutarpeen muutokset ns. some-mallin mukaisesti
 - Hyvinvointialueiden tehtävämuutokset
- Hyvinvointialueiden rahoitus jaetaan aluekohtaiseksi rahoitukseksi laskennallisen, tarveperustaisen mallin mukaan
- **Jotta hyvinvointialueen talous jatkossa on tasapainoinen, tulee toiminnan kustannukset sopeuttaa käytettävissä olevaan rahoitukseen -> rajoite myös tehtäville hankinnoille**
- Hankintojen ennakointi ja suunnittelu pidemmällä aikavälillä suhteessa rahoituksen kehitykseen on oleellista

Arvio hyvinvointialueen rahoituksen kehityksestä

Hyvinvointialueiden rahoituksen painelaskelma vuosina 2025-2028, milj. euroa (VM)

Alue	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Keski-Suomi	1 159	1 192	1 270	1 316	1 316	1 313

2. Keski-Suomen hyvinvointialueen hankintaohjelman tarkoitus ja tavoitteet

Hankintaohjelman tarkoitus ja tavoitteet

- Hankintaohjelman tarkoitus on tukea Keski-Suomen hyvinvointialueen strategian toteuttamista sekä palvelujen järjestämistä ja tuottamista.
- Hankintaohjelmassa linjataan, miten hankintapalveluilla tuetaan toimintaa, tehdään yhteistyötä sisäisten ja ulkoisten kumppaneiden kanssa ja miten hankintoja johdetaan, toteutetaan ja kehitetään.
- Hankintaohjelma koostuu hyvinvointialueen strategian tukevista viidestä tavoitteesta, jotka ovat:
 - Ihmislähtöiset palvelut ja asiakaskokemus
 - Vaikuttavuus ja kustannustehokkuus
 - Tieto, osaaminen ja uudistaminen
 - Kumppanuus
 - Kestävä kehitys
- Tavoitteista on johdettu toimenpidekokonaisuus, keinot tavoitteiden saavuttamiseksi sekä seurannan mittarit.

- Hankintaohjelman tarkoituksen ja tavoitteiden toteutumista ohjaa aluehallitus.
- Hankintaohjelma suuntaa hyvinvointialueen hankintojen tekemistä vuosina 2024-2030. Vuosittain taloussuunnitteluprosessissa laadittava hankintasuunnitelma toteuttaa hankintaohjelmaa.

Hankintaohjelma,
aikajänne 2024-2030

Hankintasuunnitelma,
aikajänne vuosittainen talousarvio ja taloussuunnitelmakausi

3. Keski-Suomen hyvinvointialueen hankintaohjelma toimenpidekokonaisuutena

Hankintoja ohjaavat periaatteet

- Hankintoja suunnitellaan ja toteutetaan strategian, talouden ja toiminnan tavoitteiden mukaisesti.
- Hankintojen toteutumista ja vaikuttavuutta ennakoidaan ja arvioidaan.
- Hankintoja toteutetaan hyvää hallintoa ja lainsäädäntöä noudattaen.
- Hankintoja tehdessä toimitaan avoimesti, tasapuolisesti ja syrjimättömästi.

- Keski-Suomen hyvinvointialueen hankintaohjelma kokoaa yhteen dokumenttiin hyvinvointialueen hankintojen keskeiset tavoitteet, keinot sekä mittarit.
- Hankintaohjelma on jaettu viiteen tavoitteeseen, jotka sisältävät toimenpiteet ja keinot hankintojen toteuttamiseksi ja kehittämiseksi. Nämä tukevat hyvinvointialuestrategian toteutusta sekä kehittävät hankintoja asiakastarpeiden mukaisiksi.
 - Ihmislähtöiset palvelut ja asiakaskokemus
 - Vaikuttavuus ja kustannustehokkuus
 - Tieto, osaaminen ja uudistaminen
 - Kumppanuus
 - Kestävä kehitys

Tavoite	Toimenpiteet	Keinot	Odotetut tulokset ja mittarit	Aikataulu
Ihmislähtöiset palvelut ja asiakaskokemus	<ul style="list-style-type: none"> - Keski-Suomen alueen asukkaiden tarpeet on huomioitu hankintojen suunnittelussa ja toteutuksessa - Palvelujen laadun ja saavutettavuuden parantaminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Hankinnan tausta ja tarve selvitetään systemaattisesti - Merkittävimmissä hankinnoissa käytetään asiakaskyselyitä tai palautekanavatietoa kohdennetusti - Hankinnan kohdetta muotoillaan asiakastiedon perusteella 	<ul style="list-style-type: none"> - Asiakastarpeen toteutunut analysointi ja/tai tuotantotavan analyysi - Parantunut asiakastytyväisyys / alkuvaiheessa kehitetään hankintojen asiakastytyvyyden mittaamista uusilla järjestelmillä sisäiset ja ulkoiset asiakkaat huomioiden - Laadukkaammat ja paremmin saavutettavat palvelut ja muut hankinnat / yleinen tyytyväisyys hyvinvointialueen palveluihin 	<p>2024-2025 asiakastytyväisyys- ja analyysitapojen kehittäminen ja vakiinnuttaminen</p> <p>2026-2030 toistettavat asiakastytyvyyden ja analyysien toteutustavat</p>
Kumppanuus	<ul style="list-style-type: none"> - Tiivis yhteistyö Keski-Suomen kuntien, yritysten, järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa - Kehitetään laajaa kumppanuusverkostoa YTA-alueen ja muiden hyvinvointialueiden hankintapalveluiden kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> - Järjestetään ja osallistutaan säännöllisiin yhteistyöfoorumeihin - Luodaan yhteisiä, koulutuksia projekteja tai toimintamalleja 	<ul style="list-style-type: none"> - Parempi yhteistyö ja koordinointi /yhteistyöaktiivisuus, tietojen ajantasaisuus - Tehokas ja laajempi resurssien hyödyntäminen / yhdessä tehtyjen hankintojen määrä 	<p>2024-2025 yhteistyömuotojen määrittely, esimerkiksi Hankintafoorumi, sekä yhteishankintakanavien hyödyntäminen</p> <p>2026-2030 vakiintuneet kumppanuuden muodot</p>

Tavoite	Toimenpiteet	Keinot	Odotetut tulokset ja mittarit	Aikataulu
Vaikuttavuus ja kustannustehokkuus	<ul style="list-style-type: none"> - Tehostetaan hankintojen suunnittelua ja toteutusta - Arvioidaan taloudelliset reunaehdot hankinnoille hankintasuunnittelukausittain - Tavoitellaan kustannussäästöjä ja resurssien optimaalista käyttöä 	<ul style="list-style-type: none"> - Vuosittainen suunnittelumalli talousarvion laadinnan yhteydessä ja taloussuunnitelmakaudelle - Hyödynnetään kilpailutuksia ja neuvottelumenettelyjä - Kehitetään ja käytetään kustannusanalyysi- ja tuotantotapa-analyysityökaluja 	<ul style="list-style-type: none"> - Säästyneet kustannukset / taloudellisten tavoitteiden toteutuminen - Tehokkaampi resurssien käyttö / vertailu aiempaan toteutukseen - Hankintojen suunnittelu talousarvion yhteydessä - Hankintojen toteutumisen raportointi neljännesvuosittain 	<p>2024-2025 vakiintunut menettely ja vuosikello hankintojen suunnittelulle talousarvio- ja suunnitteluprosesseissa sekä raportoinnille</p> <p>2025-2026 kustannus- ja tuotantotapa-analyysityökalujen testaus ja kehittäminen</p>
Tieto, osaaminen ja uudistaminen	<ul style="list-style-type: none"> - Rakennetaan kattava ja laadukas tietopohja johtamisen tueksi - Hyödynnetään tutkimus- ja kokemustietoa toiminnan kehittämisessä - Hyödynnetään asiakaspalautetta ja kokemustietoa palvelujen ja hankintojen kehittämisessä 	<ul style="list-style-type: none"> - Järjestetään koulutuksia ja työpajoja - Seurataan ja analysoidaan asiakas- ja kumppanipalautetta jatkuvasti - Kehitetään tietojärjestelmiä ja raportointityökaluja 	<ul style="list-style-type: none"> - Parempi sisällöllinen ja oikea-aikainen päätöksenteko / päätösten sisältö ja muutoksenhakujen määrä - Tiedon tehokas hyödyntäminen kaikilla toiminnan tasoilla / tehdyt analyysit ja kehittämistoimenpiteet - Jatkuva parantaminen ja innovointi / koulutuksiin osallistuminen 	<p>2024-2025 hankintoja koskevat ohjeet ja koulutukset koko henkilöstölle ja hankintoja tekeville, riittävästi toistaen koko hankintaohjelman kaudella</p> <p>2024-2025 asiakastytyväisyys- ja analyysitapojen kehittäminen ja vakiinnuttaminen</p> <p>2024-2026 Työkalujen esim. Hankintapulssi, testaus ja käyttöönotto</p>

Tavoite	Toimenpiteet	Keinot	Odotetut tulokset ja mittarit	Aikataulu
Kestävä kehitys	- Hankinnoissa otetaan huomioon taloudellinen, ekologinen ja sosiaalinen kestävyys	- Hankinnan vertailukriteereissä käytetään kestävästä kehitystä tukevia hankintakriteereitä - Kehitetään hankinnan elinkaarikustannusten ja vaikutusten arviointia	- Kestävän kehityksen ja luonnon monimuotoisuuden tavoitteiden edistyminen hankintojen kautta / mitataan käytetyillä kriteereillä - Haitalliset vaikutukset ympäristöön vähentyvät /kehitetään laskentamallia ja mittaria - Taloudellinen ja ekologinen kestävyys edistyvät samanaikaisesti / kehitetään laskentamallia ja mittaria	Kriteerien ja laskentamallien kehittäminen 2024-2026, esim. Hankintapulssi

Keski-Suomen hyvinvointialueen hankintaohje,

organisaation sisäinen toimintaohje, päivitetty Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallituksessa 2/2024 (§ 38)

- Hankintaohjeessa on selostettu keskeiset hankinnan periaatteet ja menettelytavat, joita organisaation toteuttamissa hankinnoissa noudatetaan. Hankinnat toteutetaan **tarpeisiin perustuen ja myönnettyjen määrärahojen mukaisesti.**
- Kaikissa hyvinvointialueen hankinnoissa noudatetaan niiden arvosta riippumatta hankintalain yleisiä oikeusperiaatteita, eli hankinnat toteutetaan
 - **Tasapuolisesti ja syrjimättömästi**
 - **Avoimesti**
 - **Suhteellisuuden vaatimukset huomioiden.**
- Asiakirjojen julkisuuteen ja asianosaisten tiedonsaantioikeuteen sovelletaan lakia viranomaisten toiminnan julkisuudesta (julkisuuslaki, 621/1999)

Keski-Suomen hyvinvointialueen sopimushallinnan ohje,

organisaation sisäinen toimintaohje, päivitetty Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallituksessa 2/2024 (§ 37)

- Hyvinvointialueesta annetun lain 95 §:n mukaan hallintosäännössä annetaan tarpeelliset määräykset muun muassa sopimusten hallinnasta.
- Sopimusten hallinnalla tarkoitetaan kaikkia sopimusten valmisteluun, hyväksymiseen, toimeenpanoon ja elinkaareen liittyviä tehtäviä.
- Aluehallitus vastaa sopimusten hallinnan ja sopimusvalvonnan järjestämisestä ja antaa tarkemmat ohjeet sopimushallinnan järjestämisestä ja hankintojen toteuttamisesta (hallintosääntö 41 §).

Lähteet

- Hallintolaki (434/2003).
- Hankintapulssi-analyysi v. 2023 hankinnoista, Hansel Oy.
- Julkisten hankintojen käsikirja. Valtiovarainministeriö 2023.
- Julkisten hankintojen palvelu Hilma (hankintailmoitukset.fi).
- Keski-Suomen hyvinvointialueen hallintosääntö, 8. päivitetty versio.
- Keski-Suomen hyvinvointialueen hankintaohje. 2. päivitetty versio.
- Keski-Suomen hyvinvointialueen sopimushallinnan ohje, 2. päivitetty versio.
- Laki hyvinvointialueesta (611/2021).
- Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016).
- Laki pelastustoimen järjestämisestä (613/2021).
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021).
- Valtiovarainministeriö (VM): Hyvinvointialueiden rahoituksen painelaskelma vuosille 2025-2028. (23.9.2024)

Kiitos

www.hyvaks.fi

#hyvaks #hyväarkikaikille